

Dia de La Diversitat

Barcelona pels Drets Humans

***Guia didàctica
per al
professorat
2019-2020***

1. El Dia de la Diversitat

El Dia de la Diversitat és un **programa educatiu** de foment, sensibilització i educació en matèria de drets humans adreçat a joves estudiants d'entre 12 i 18 anys dels centres educatius de Barcelona.

Està organitzat pel **Departament de Promoció de la Infància de l'Ajuntament de Barcelona**, amb la col·laboració de l'Institut Municipal d'Educació, el suport de l'Agència Europea dels Drets Fonamentals (FRA) i la participació d'entitats de referència de la ciutat que tenen per missió la defensa dels drets humans.

Amb el Dia de la Diversitat, es donen a conèixer els drets humans amb jocs, dinàmiques, tallers i diferents activitats i es connecta l'alumnat amb aquestes entitats de la ciutat.

El programa consta de tres activitats centrals, que es descriuen a continuació, i de diferents propostes i suggeriments d'activitats d'ampliació, imprescindibles per a aquelles i aquells docents que vulguin obtenir el certificat de formació concedit pel Consorci d'Educació de Barcelona (més informació a info@diadeladiversitat.cat).

Activitat 1: «Quins són els drets fonamentals»

A través de diferents accions grupals, l'alumnat descobreix quins són els drets fonamentals recollits a la [Declaració Universal dels Drets Humans](#). Aquesta sessió de treball es duu a terme als centres escolars prèviament a les jornades del Dia de la Diversitat, està dinamitzada per una educadora o un educador i té una durada d'1 hora 30 minuts. En aquesta activitat l'alumnat orientarà el treball sobre el dret o els drets que vol aprofundir en la realització d'una experiència artística per afegir-la a la **Guia Jove del Dia de la Diversitat**.

Activitat 2: «Jornades del Dia de la Diversitat»

Els propers dies 21, 22, 23 i 24 d'octubre, en horari de 9 a 14 hores, se celebraran les jornades del Dia de la Diversitat a l'Espai Jove La Fontana (Gràcia). Cada centre escolar escollirà quin dels quatre dies hi assistirà, acordant-ho prèviament amb l'organització.

Aquestes jornades estan dissenyades com un conjunt d'accions i tallers liderats per diverses entitats i associacions de la ciutat que treballen en l'àmbit dels drets humans. A més, algunes d'aquestes entitats ofereixen activitats dirigides al professorat, imprescindibles per al personal docent que vulgui obtenir el certificat de formació concedit pel Consorci d'Educació.

Activitat 3: «Creem la Guia Jove del Dia de la Diversitat»

La tercera activitat és una sessió posterior a les jornades del Dia de la Diversitat que es realitza novament al centre educatiu amb el suport de la mateixa persona que ha dinamitzat la primera activitat. Té una durada d'1 hora 30 minuts.

Es reprèn la feina feta a la primera sessió i es relaciona directament amb el que els i les joves han viscut durant el Dia de la Diversitat. L'objectiu és que en finalitzar la sessió s'hagi creat una peça artística de les proposades per l'educador o educadora, com per exemple un ball, un mural, una gravació d'una entrevista, d'un gag o d'un espot publicitari, i un llarg etcètera de propostes creades per a l'ocasió.

Aquesta acció pretén generar un discurs sobre un o diversos drets humans i compartir amb la comunitat educativa el resultat d'allò que s'ha creat, així com explicar el procés que s'ha seguit perquè altres escoles puguin portar-ho a terme autònomament si volen. Amb tot el material es configura la **Guia Jove del Dia de la Diversitat**, un espai al web del Dia de la Diversitat que s'actualitzarà a cada edició perquè els i les docents puguin realitzar els treballs quan ho considerin.

A la pàgina web del Dia de la Diversitat també podeu trobar **diferents propostes didàctiques que les entitats i associacions participants** han pensat que poden ser del vostre interès i que us permetran ampliar encara més els continguts treballats al llarg del projecte.

2. Els drets humans del Dia de la Diversitat

L'any 1948, l'Assemblea General de les Nacions Unides va signar la Declaració Universal dels Drets Humans, formada per 30 articles, amb l'objectiu que els pobles i les nacions signants en garantissin l'aplicació.¹

Els drets humans serveixen per protegir les persones, ja sigui davant de l'Estat (drets civils i polítics) o creant les condicions necessàries perquè aquestes es puguin desenvolupar plenament (drets econòmics, socials i culturals). També recullen les necessitats de tots els pobles o de col·lectius vulnerables o discriminats.²

L'Ajuntament de Barcelona fa seus els drets fonamentals amb la Carta de Ciutadania.³ Aquest document es fonamenta en la Declaració Universal dels Drets Humans, la Convenció dels Drets dels Infants, la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, la Carta Municipal de Barcelona i la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

Davant la dificultat de treballar tots els drets i deures en aquest esdeveniment, la proposta que us plantejem se centra en aquells que poden interpel·lar de manera més directa els i les joves d'aquesta franja d'edat.

2.1. Drets vinculats a la dignitat:

Respecte a les persones: La dignitat humana és inviolable. Ha de ser respectada i protegida. Ningú pot ser sotmès a tracte degradant. Tota persona té dret a la seva integritat física i psíquica.

Part dels articles 1, 3 i 4 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

1

http://cooperaciocatalana.gencat.cat/web/.content/continguts/01accd/04normativa/05legislacio_internacional/recursos_legislacio_internacional/declaracio_dh_cat.pdf

² Barbeito, C. i Caireta, M., Jocs de pau. Caixa d'eines per educar per una cultura de pau. Los Libros de la Catarata. Sèrie Edupaz. Madrid, 2008 (254).

³ <http://w110.bcn.cat/fixers/dretscivils/ciudadaniacat1originalperlaweb.817.pdf>

2.2. Drets vinculats a la llibertat:

Respecte a la vida privada i familiar (dret a la seguretat i la protecció de la intimitat i la vida privada a Internet): Tota persona té dret al respecte de la seva vida privada i familiar, la del seu domicili i les seves comunicacions. Tota persona té dret a la protecció de les seves dades seguint la nova llei europea en vigor des del 25 de maig de 2017.

Diversitat familiar i sexual: Tota persona té dret a formar una família segons la llei del lloc on viu.

Dret a rebre una educació i formació: Tota persona té dret a rebre educació i a tenir accés a la formació professional i permanent.

Dret a ser immigrant: Tota persona té dret a ser asilat dins del respecte de la llei.

Part dels articles 7, 8, 9, 14 i 18 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

2.3. Drets vinculats a la igualtat:

No-discriminació: Totes les persones són iguals davant la llei. Es prohibeix qualsevol discriminació i, en particular, la que té a veure amb raons de gènere, origen ètnic o social, minories ètniques, patrimoni, discapacitat, edat o orientació sexual.

Diversitat lingüística: Es respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística. Totes les persones són iguals davant la llei.

Diversitat cultural: Es respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística. No es permeten les expulsions col·lectives. Totes les persones són iguals davant la llei.

Part dels articles 19, 20, 21 i 22 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

2.4. Drets vinculats a la solidaritat:

Dret a la salut: Tota persona té dret a accedir a una prevenció sanitària i a beneficiar-se de l'atenció sanitària en les condicions establertes per les lleis del lloc on viu.

Part de l'article 35 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

2.5. Drets vinculats a la ciutadania:

Ciutadania activa i participació social: Tot ciutadà i tota ciutadana té dret a participar en la vida política i social de forma activa. Tota persona té dret a ser escoltada sempre que hi hagi un assumpte que la concerneixi i que la pugui afectar i ha de tenir accés a la documentació de les institucions.

Part dels articles 39, 40, 41 i 42 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea.

3. Proposta d'activitats

3.1. Sessió a l'aula: Quins són els drets fonamentals i quins treballarem?

Durada: 1 hora 30 minuts

Tipus de sessió: sessió presencial al centre educatiu prèvia a les jornades del Dia de la Diversitat amb el suport d'un/a educador/a.

Objectius:

- Donar a conèixer els drets fonamentals que es treballen durant el Dia de la Diversitat.
- Conèixer exemples de vulneracions dels drets humans.
- Conèixer tècniques de presa de decisions, participatives i de coproducció per a projectes artístics.
- Per al professorat: descobrir noves tècniques de debat amb l'alumnat i extrapolar-ho a qualsevol problemàtica a l'aula o al centre educatiu, inclosa la vulneració de drets fonamentals.

Descripció de l'activitat:

Es formen grups de 4-6 persones. Cada grup rep una carpeta on hi ha documents gràfics i textos que ajuden a entendre situacions de vulneració dels drets fonamentals que es treballaran durant el Dia de la Diversitat.

A través d'una dinàmica simple, els grups hauran d'identificar a quins drets fan referència els documents que han rebut. A més, hauran de pensar en algun exemple actual de vulneració d'aquest dret (a l'escola, a la ciutat, en un altre país, etc.) per explicar-lo a la resta de grups.

Un cop s'hagin identificat els drets i la forma com es vulneren, es presentarà la Guia jove i es mostrarà com es pot posar en pràctica. Els grups pensaran un dret i proposaran com poden treballar-hi. Després, a través d'una adaptació de la dinàmica

del World Cafe,⁴ s'enriquiran les propostes generades i acabaran triant la que trobin més interessant.

3.2. Jornades del Dia de la Diversitat

Durada: 4 hores

Tipus de sessió: sessió presencial a l'Espai Jove La Fontana (districte de Gràcia)

Objectius:

- Conèixer quines actuacions es duen a terme a la ciutat per lluitar contra la vulneració dels drets humans.
- Conèixer quins drets fonamentals treballen les diferents entitats participants.
- Identificar accions que pot protagonitzar el jovent per la defensa dels drets.

Descripció de l'activitat:

L'alumnat participa en diferents activitats organitzades per les entitats col·laboradores.

Aquestes activitats tenen dues tipologies diferenciades: unes són de llarga durada, d'1 hora 30 minuts, i altres són de curta durada, d'entre 10 i 15 minuts. Totes es realitzen a l'Espai Jove La Fontana.

Cada alumne o alumna participa en una activitat de llarga durada i en un circuit d'accions on s'inclouen diverses activitats de curta durada.

Per obtenir el certificat de formació del Consorci d'Educació, el professorat realitza una activitat de llarga durada (1 hora) exclusivament dirigida als i les docents.

Podeu veure les entitats participants i els drets que treballen al web del Dia de la Diversitat: <http://diadeladiversitat.cat/>.

⁴ En aquest enllaç s'explica la tècnica del World Cafe (<http://www.theworldcafe.com>). Hi ha una guia en espanyol a l'apartat de Resources. A l'aula se'n farà una variant.

3.3 Creem la Guia Jove del Dia de la Diversitat!

Durada: 1 hora 30 minuts

Tipus de sessió: sessió presencial al centre educatiu posterior a la jornada del Dia de la Diversitat.

Objectius:

- Consolidar els coneixements treballats a la jornada del Dia de la Diversitat.
- Aprendre a planificar accions actives en la preservació de drets.
- Treballar en grup per a la creació d'una proposta artística.
- Comprometre's contra la vulneració de drets.
- Donar eines a l'alumnat perquè aprenguin a comunicar les accions que porten a terme.
- Per al professorat: aplicar els coneixements obtinguts en la realització de l'activitat de llarga durada durant la jornada del Dia de la Diversitat per orientar el grup durant la creació de la proposta artística i dotar-los de noves eines de treball i presa de decisions grupals a l'aula.

Descripció de l'activitat:

Els grups recuperen les tasques realitzades durant la sessió a l'aula. Després, fan un buidat de tot allò que hagin pensat i analitzat després del Dia de la Diversitat i que pugui incorporar-se a la proposta artística que han escollit.

En el cas que no s'hagués escollit cap proposta concreta per portar a terme, en aquesta segona sessió s'utilitzarà la tècnica de l'ascensor per triar-ne una (tècnica que explicarà l'educador/a).

Segons la proposta escollida, l'alumnat es dividirà en grups de treball seguint les indicacions que faci l'educador/a amb la fitxa creada per portar-la a terme. El resultat final realitzat per l'alumnat es recollirà a la Guia jove.

4. Fitxa per al seguiment de les propostes

Les propostes artístiques es realitzaran a l'aula durant la sessió posterior a la jornada del Dia de la Diversitat. Per fer-ho, l'educador/a tindrà diverses fitxes per orientar el grup sobre com treballar la Guia Jove del Dia de la Diversitat (les podeu consultar a l'annex d'aquest document). A banda, cada grup completa una fitxa de seguiment per tal que tots els centres educatius puguin realitzar les propostes si ho desitgen.

Totes les propostes conformen la galeria d'art interactiva que està disponible al web al llarg de l'any i configura un recull iconogràfic de gran valor. El recull serveix de referent per a les posteriors edicions del programa educatiu del Dia de la Diversitat.

Aquesta galeria és una eina de sensibilització amb continguts artístics en matèria de drets fonamentals i la seva salvaguarda.

Les propostes artístiques que plantegen els educadors i educadores per tal que cada grup aula n'esculli una responen a cinc eixos diferenciats:

Digital:

- Videomuntatge (espot publicitari, videoclip, curtmetratge)
- Fotografia: mural, collage, presentació ppt

Plàstica:

- Mural
- Còmic / il·lustració
- Cartelleria / disseny gràfic

Àudio:

- Cançons

Literatura:

- Poesia

Arts escèniques:

- Dansa

Fitxa de seguiment:

Fitxa d'activitat
Titol (un títol que resulti entenedor de l'activitat i atractiu)
<input type="text"/>
Què vull transmetre? (quin són els objectius relacionats amb la salvaguarda dels drets)
<input type="text"/>
Material (tot el que es necessita per portar a terme l'activitat i, si pot ser, relacionat amb el nombre d'alumnat implicat)
<input type="text"/>
Disposició del grup (de quina forma està disposat el grup per treballar? cal alguna distribució de l'alumnat? i de l'entorn físic?)
<input type="text"/>
Desenvolupament de l'activitat (explicació pas a pas de com es porta a terme l'activitat)
<input type="text"/>
Difusió (com es dona a conèixer l'activitat? Hi ha alguna acció que permeti explicar-la a la comunitat educativa?)
<input type="text"/>
Material complementari (imatges, enllaços a internet o gràfics que permetin entendre millor el projecte i saber com replicar-ho)
<input type="text"/>

5. Guia jove del Dia de la Diversitat

La **Guia jove del Dia de la Diversitat** és una guia interactiva digital i visual que recull les propostes d'expressió artística realitzades per l'alumnat dels centres educatius participants en el programa educatiu del Dia de la Diversitat, que té com a objectiu la salvaguarda i defensa dels drets fonamentals.

Aquesta guia recull l'expressió sensible de l'alumnat davant la defensa dels drets humans i respon a les propostes suggerides pel projecte i a les disciplines escollides directament pels nois i noies. Que la guia estigui elaborada per elles i ells mateixos fa que la identifiquin com un element seu i que vegin que poden formar part del procés de cocreació d'un material per a l'ús de tota la ciutadania.

Per a qualsevol dubte, us podeu adreçar en tot moment per correu electrònic a info@diadeladiversitat.cat. Podreu trobar la guia [al web del Dia de la Diversitat](#).

Objectius:

- Consolidar els conceptes treballats al llarg del programa educatiu del Dia de la Diversitat.
- Incidir en l'assumpció de nous conceptes i nous compromisos en matèria de drets fonamentals.
- Incidir en la transmissió dels valors sustentats en la Declaració Universal dels Drets Humans.
- Donar a conèixer al conjunt de la població escolar en particular i a la ciutadania de Barcelona en general accions que es poden realitzar en diversos àmbits per salvaguardar aquests drets.

6. Annexos

Tot i que a la segona sessió a l'aula es farà la proposta artística, abans es pot treballar lliurement generant contingut per facilitar la realització de la proposta a partir de les fitxes facilitades.

Aquestes fitxes serveixen de guió per portar a terme la proposta artística, però durant el dia de la segona sessió es poden adaptar segons les necessitats de cada grup.

Totes les fitxes de dinàmiques artístiques es poden descarregar en els següents enllaços:

Digital:

- Videomuntatge ([spot publicitari](#), [videoclip](#), [curtmetratge](#))
- Fotografia: [mural](#) o [presentació de diapositives](#)
- [Blog](#)

Plàstica:

- [Mural](#)
- [Còmic / il·lustració](#)
- [Cartelleria / disseny gràfic](#)

Àudio:

- [Cançons](#)

Literatura:

- [Poesia](#)

Arts escèniques:

- [Dansa](#)

Dia de La Diversitat

Barcelona pels Drets Humans